

COUR DE JUSTICE

BENELUX

GERECHTSHOF

A 2010/2/8

**Arrest van 11 februari 2011
in de zaak A 2010/2**

Inzake:

GEWESTELIJK STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR

Tegen:

GEEBELEN - CRIJNS

Procestaal: Nederlands

**Arrêt du 11 février 2011
dans l'affaire A 2010/2**

En cause :

INSPECTEUR REGIONAL DE L'URBANISME

Contre:

GEEBELEN - CRIJNS

Langue de la procédure : le néerlandais

GRIFFIE
REGENTSCHAPSSTRAAT 39
1000 BRUSSEL
TEL. (0) 2.519.38.61
FAX (0) 2.513.42.06
curia@benelux.be

GREFFE
39, RUE DE LA RÉGENCE
1000 BRUXELLES
TÉL. (0) 2.519.38.61
FAX (0) 2.513.42.06
Curia@benelux.be

Het Benelux-Gerechtshof heeft in de zaak A 2010/2 het volgende arrest gewezen.

1. Overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof (verder: het Verdrag) heeft het Hof van Cassatie van België, in een arrest van 24 december 2009 gewezen in de zaak van de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur (verder: stedenbouwkundig inspecteur) tegen Renier Geebelen en Elisabeth Crijns (verder: Geebelen-Crijns), vragen gesteld van uitleg van de bijlage van de Benelux-Overeenkomst van 26 november 1973 houdende eenvormige wet betreffende de dwangsom (verder: Eenvormige wet betreffende de dwangsom).

Ten aanzien van de feiten

2. Uit het arrest van het Hof van Cassatie blijken de navolgende feiten:

- het arrest van 31 januari 2002 van het hof van beroep van Antwerpen veroordeelt Geebelen-Crijns wegens inbreuken op de stedenbouwreglementering en tot herstel als volgt:
“Beveelt [Geebelen-Crijns] hoofdelijk de plaats in de vorige staat te herstellen door afbraak van de betonplatenconstructie, van de chalet, van de omheining en de toegangspoort en het dempen van de vijver en dit binnen een periode van één jaar vanaf het in kracht van gewijsde treden van huidig arrest.
Veroordeelt [Geebelen-Crijns] hoofdelijk, voor het geval dat aan de veroordeling tot herstel niet wordt voldaan, tot betaling aan de stedenbouwkundig inspecteur van een dwangsom van 123,95 euro per dag vertraging vanaf de eerste dag volgend op het verstrijken van de hoger vermelde hersteltermijn, met dien verstande dat die dwangsom niet kan worden verbeurd voor de betekening van dit arrest.”;
- op 4 april 2003 betekent de stedenbouwkundig inspecteur dit arrest aan Geebelen-Crijns;
- volgens een proces-verbaal van 26 maart 2004 is het herstel op deze datum volledig uitgevoerd;
- de stedenbouwkundig inspecteur laat onder meer bevel voorafgaand aan uitvoerend beslag op onroerende goederen betekenen aan Geebelen-Crijns voor een totaal aan verbeurde dwangsommen van 43.134,60 euro voor de periode van 5 april 2003 tot en met 23 maart 2004;
- Geebelen-Crijns tekenen tegen deze executiedaden verzet aan voor de beslagrechter te Tongeren, die het inwilligt;
- het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 18 maart 2008 bevestigt deze beslissing.

De prejudiciële vragen

3. Het Hof van Cassatie oordeelt dat uitlegging van artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom noodzakelijk is om uitspraak te kunnen doen; bij arrest van 24 december 2009 heeft het de zaak aangehouden totdat het Benelux-Gerechtshof uitspraak zal hebben gedaan over de drie volgende vragen:

“1. Moet artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom aldus worden uitgelegd dat wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en daarbij een dwangsom oplegt per dag vertraging in de uitvoering, de termijn die voor de uitvoering is toegestaan, ook geldt als termijn die door de rechter wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening, zodat de rechter niet vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan, dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening?”

2. Indien de rechter vermag te beslissen dat geen of slechts een kortere termijn voor het verbeuren van de dwangsom wordt toegestaan dan die welke bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling vanaf het in kracht van gewijsde treden van de veroordeling, moet uit het stilzwijgen van de rechter omtrent de termijn voor het verbeuren van de dwangsom worden afgeleid dat de termijn die bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, ook geldt als termijn die wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening?”

3. Moet artikel 1, lid 4, van de Eenvormige Wet aldus worden uitgelegd dat wanneer de rechter een termijn bepaalt om de hoofdveroordeling uit te voeren vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, dit artikel verhindert dat de rechter een langere termijn voor het verbeuren van de dwangsom toestaat berekend vanaf de betekening van de beslissing dan de termijn toegestaan voor de uitvoering?”

Ten aanzien van het verloop van het geding

4. Het Hof heeft, overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag, een voor conform getekend afschrift van het arrest van het Hof van Cassatie van België gezonden aan de partijen en aan de ministers van Justitie van België, Nederland en Luxemburg.

De partijen hebben de gelegenheid gekregen schriftelijke opmerkingen te maken over de aan het Hof gestelde vragen.

Voor Geebelen-Crijns heeft mr. Jean-Marie Nelissen Grade, advocaat bij het Hof van Cassatie, op 5 maart 2010 een memorie ingediend.

Voor de stedenbouwkundig inspecteur heeft mr. Huguette Geinger, advocaat bij het Hof van Cassatie, op 16 maart 2010 een memorie en op 11 mei 2010 een aanvullende memorie ingediend.

Plaatsvervangend advocaat-generaal Guy Dubrulle heeft op 28 juni 2010 schriftelijk conclusie genomen, waarop de partijen geen nadere reactie hebben ingediend.

Ten aanzien van het recht

5. Artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom bepaalt:

“3. De dwangsom kan niet worden verbeurd vóór de betekening van de uitspraak waarbij zij is vastgesteld.

4. De rechter kan bepalen dat de veroordeelde pas na verloop van een zekere termijn de dwangsom zal kunnen verbeuren.”

6. Het Benelux-Gerechtshof heeft in zijn arrest A 2000/4 van 25 juni 2002 geoordeeld dat de termijn die de rechter toekent voor de uitvoering van de hoofdveroordeling (uitvoeringstermijn) en de termijn na verloop waarvan de dwangsom zal zijn verbeurd (respijttermijn) een verschillende juridische aard en strekking hebben.

De uitvoeringstermijn geeft de schuldenaar de gelegenheid de tegen hem uitgesproken veroordeling uit te voeren. Gedurende die termijn kan hij geen dwangsom verbeuren daar de dwangsom slechts verschuldigd is indien de hoofdveroordeling niet of niet tijdig is uitgevoerd. Het nationale recht en niet de Eenvormige wet betreffende de dwangsom bepaalt de voorwaarden voor het verlenen van die uitvoeringstermijn. De respijttermijn geeft de schuldenaar nog enige tijd de veroordeling na te komen, zonder dat bij niet-nakoming de dwangsom wordt verbeurd. Voor die respijttermijn geldt wel de Eenvormige wet betreffende de dwangsom.

7. Het staat aan de rechter te bepalen of hij naast de uitvoeringstermijn ook nog een respijttermijn toekent.

8. Wanneer de rechter enkel beslist dat de uitgesproken veroordeling moet uitgevoerd zijn binnen een bepaalde termijn, dit onder verbeurte van een dwangsom, dan verleent hij de schuldenaar uitsluitend een uitvoeringstermijn en geen respijttermijn.

Daaruit volgt dat na het verstrijken van de uitvoeringstermijn niet nog bijkomend eenzelfde respijttermijn begint te lopen vanaf de betekening.

Wanneer de rechter enkel een uitvoeringstermijn verleent, kan de dwangsom dus verbeurd worden vanaf het verstrijken van die termijn. Vereist is wel dat de uitspraak die de dwangsom bepaalt, aan de schuldenaar is betekend. Die betekening, binnen of buiten de uitvoeringstermijn, verleent geen respijttermijn.

9. De eerste vraag van uitleg die het Hof van Cassatie heeft gesteld, dient derhalve aldus te worden beantwoord dat artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom aldus moet worden uitgelegd dat wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde gaan van deze veroordeling met oplegging van een dwangsom zonder respijttermijn, de dwangsom verbeurd is indien zowel de uitvoeringstermijn is verstreken als betekening heeft plaatsgehad.

10. Uit het ontkennend antwoord op de eerste vraag volgt, als antwoord op de tweede vraag, dat wanneer de rechter niet uitdrukkelijk een respijttermijn verleent, daaruit niet mag worden afgeleid dat naast de uitvoeringstermijn ook nog een respijttermijn is toegekend die begint te lopen vanaf de betekening.

11. Uit het voorgaande volgt, als antwoord op de derde vraag, dat wanneer de rechter een uitvoeringstermijn bepaalt, hij daarnaast nog een respijttermijn kan toestaan die begint te lopen vanaf de betekening van de beslissing.

Ten aanzien van de kosten

12. Het Hof moet, volgens artikel 13 van het Verdrag, de kosten vaststellen welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen voor zover zulks in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is.

De kosten worden vastgesteld op 1.500 euro.

Het Benelux-Gerechtshof

Uitspraak doende op de door het Hof van Cassatie van België in zijn arrest van 24 december 2009 gestelde vragen,

Verklaart voor recht

Op de eerste vraag:

13. Artikel 1, lid 3 en lid 4, van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom moet aldus worden uitgelegd dat wanneer de rechter een hoofdveroordeling uitspreekt en hiervoor een uitvoeringstermijn bepaalt vanaf het in kracht van gewijsde gaan van deze veroordeling met oplegging van een dwangsom zonder respijttermijn, de dwangsom verbeurd is indien zowel de uitvoeringstermijn is verstreken als betekening heeft plaatsgehad.

Op de tweede vraag:

14. Uit het stilzwijgen van de rechter omtrent de termijn voor het verbeuren van de dwangsom mag niet worden afgeleid dat de termijn die bepaald is voor de uitvoering van de hoofdveroordeling, ook geldt als termijn die wordt toegestaan voor het verbeuren van de dwangsom en die wat de dwangsom betreft pas begint te lopen vanaf de betekening.

Op de derde vraag:

15. Artikel 1, lid 4, van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom moet aldus worden uitgelegd dat wanneer de rechter een termijn bepaalt om de hoofdveroordeling uit te voeren vanaf het ogenblik dat de hoofdveroordeling in kracht van gewijsde is getreden, dit artikel niet verhindert dat de rechter een langere termijn voor het verbeuren van de dwangsom toestaat, berekend vanaf de betekening van de beslissing, dan de termijn toegestaan voor de uitvoering.

Aldus gewezen door L. Mousel, eerste vicepresidente, E. Forrier, A.M.J. van Buchem-Spapens, S. Velu, rechters, en R. Boes, H.A.G. Splinter-van Kan, G. Santer, A. Hammerstein en E. Conzémus, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare terechtzitting te Brussel, op 11 februari 2011 door de heer E. Forrier, voornoemd, in aanwezigheid van de heren G. Dubrulle, Eerste advocaat-generaal, en A. van der Niet, hoofdgriffier.

A. van der Niet

E. Forrier